

Motion till riksdagen 2010/11: MJ434

av Kew Nordqvist och Tina Ehn (MP)

Utsäde och husdjur för inhemsk och ekologisk produktion

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om behovet av och formerna för ett ökat samhälleligt engagemang inom såväl djuravel som växtförädling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att inom ramen för revideringen av EU:s jordbrukspolitik lyfta fram frågan om ett europeiskt samarbete för utveckling av utsäde och husdjur med egenskaper av betydelse för ekologisk produktion.

Motivering

Livsmedelsproduktionen står inför stora utmaningar, och det kommer bli allt viktigare att förvalta den odlingsbara marken på ett hållbart sätt. Det är frågan om att finna former för en livsmedelsproduktion som minskar sitt beroende av fossila resurser och sin påverkan på den externa miljön och även klarar av att möta framtida förändringar av klimatet. Det är inte bara en fråga om hur växtodlingen och djurhållningen bedrivs utan också en fråga om att det finns ett växt- och djurmateriel som är anpassat till långsiktiga hållbarhets- och produktionsmål.

Dagens växtförädlingsarbete och avelsarbete sker dock i en kommersiell miljö där det inte finns tillräckligt ekonomiskt utrymme för att förädla utifrån långsiktiga samhälleliga intressen. För vissa segment, t.ex. fjäderfä och de stora dominerande sådeslagen är trenden bekymmersam, med ett fåtal aktörer, hög koncentration och minskande genetisk variation. Denna koncentration innebär också att förädlingen sker utifrån de stora marknadernas kortsiktiga

Fel! Okänt namn på

behov. Att bedriva ett utvecklingsarbete för mindre marknader, som t.ex. den skandinaviska, blir inte kommersiellt intressant.

Ett annat problem är att utvecklingsarbetet är inriktat mot egenskaper av betydelse för konventionell produktion och storskalig produktion, i stället för egenskaper som behövs för ekologisk produktion eller produktion för lokala marknader. Ska bönerna mogna på en gång för att underlätta maskinell skörd eller mogna under en längre period för att kunna säljas på lokala marknader hela sommaren?

Inom Nordiska ministerrådet har en rapport nyligen publicerats, ”Measures to promote Nordic plant breeding” (Tema Nord 2010:58), där åtgärder föreslås för att förbättra situationen på växtsidan. Det är viktigt att arbetet med dessa förslag fortskrider och vidareutvecklas.

Ett liknande arbete bör även initieras inom djursektorn. Avelsmål för en ökad hållbarhet inom djurhållningen bör inkludera exempelvis ökad förmåga att tillgodogöra sig lokala foderslag och råvaror som inte är lämpade för humankonsumtion, bättre hälsa och ökad sjukdomsresistens, minskad känslighet för miljöförändringar och förbättrat foderutnyttjande. Det är också viktigt att behålla den genetiska mångfalden i våra husdjurspopulationer. Detta innebär en bred definition av avelsmål, där hög produktion balanseras mot ett stort antal funktionella egenskaper. Ett flertal av egenskaperna i ett hållbart avelsmål är på kort sikt av starkare intresse för samhället än för den enskilde producenten. Det finns därför behov av ett ökat samhälleligt engagemang även på djursidan. Formerna för detta engagemang måste utredas.

Ett särskilt arbete rör växtförädling och avel för den ekologiska produktionens behov. Den ekologiska produktionen är en föregångare inom många viktiga områden, t.ex. då det gäller att optimera odlingens kvävebalans, produktion med platsbundna resurser och utan kemiska bekämpningsmedel och en djurhållning som bygger på djurens naturliga beteenden och behov.

Vi anser att regeringen bör tillsätta en utredning om behovet av och formerna för ett ökat samhälleligt engagemang inom såväl djuravel som växtförädling. Utredningen skulle kunna beakta förslagen i ”Measures to promote Nordic plant breeding”. Särskilt intressant kan vara att lägga fram förslag som försäkrar att långsiktiga hållbarhetsmål beaktas i avelsarbetet och växtförädlingen och att dessa förslag även tillgodoser de behov som föreligger inom ekologisk produktion.

Utvecklingsarbetet kan vara dyrt. Det kan finnas storleksfördelar att hämta i ett internationellt samarbete. Vi anser att det också bör utredas om det finns skäl och förutsättningar för ett europeiskt engagemang i utvecklingen av utsäde och husdjur med egenskaper av betydelse för ekologiskt anpassad produktion. Detta är en fråga som Sverige i så fall bör lyfta fram inom ramen för EU:s kommande jordbruksreform. Vi anser att regeringen bör överväga att inom ramen för revideringen av EU:s jordbrukspolitik lyfta fram frågan om europeiskt samarbete för utveckling av utsäde och husdjur med egenskaper av betydelse för ekologisk produktion.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 27 oktober 2010

Kew Nordqvist (MP)

Tina Ehn (MP)